

In Memoriam

Ton Staarink

door Willem Wijnstok

Na een kort ziekbed is op 23 april 2019 oud clublid Ton Staarink op 88-jarige leeftijd overleden, een dag na zijn verjaardag. Zijn gezondheid was de laatste jaren al niet zo best meer, maar nu was de strijd gestreden. De meeste clubleden zullen zich hem nog wel kunnen herinneren.

Onderstaand de toespraak die ik bij de crematie op 29 april 2019 heb uitgesproken. Leo Bosma was ook bij de dienst aanwezig.

In 1997 kwam ik in Havelte wonen en een korte tijd later werd ik lid van de Meppeler Schaakvereniging, MSV. Daar leerde ik Ton kennen, die een jaar eerder na zijn pensionering in Havelte was komen wonen.

Op een gegeven moment vroeg hij of hij met mij mee kon rijden naar de club. Hij had namelijk geen rijbewijs en dus ook geen auto.

Dat vond ik goed en zo ging dat jarenlang, behalve als ik wegens interimwerk door de week in het westen zat en niet ging schaken.

Dan reed hij met Thieu Valens mee, die toen nog in Havelte woonde, bij de golfbaan.

Eerst kwam Ton nog met de fiets naar mijn huis, maar later haalde ik hem op, dat was wel zo comfortabel.

In de auto voerden we hele discussies, want hij zat duidelijk op een andere politieke lijn dan ik. Ik zei wel eens schertsend dat hij de enige PvdA-stemmer van Nederland was.

Discussies

Onderweg vertelde hij hele verhalen over geschiedenis, vogels, zijn vakanties in exotische landen of politiek. Of hij reageerde op iets wat ik vertelde.

Dan vertelde ik dat we met vakantie naar Portugal waren geweest en daarbij een dag naar Spanje waren geweest.

Ton druk in gesprek met Luit bij Blitz Meppel

Daarop volgde dan een heel betoog van Ton over het paard van generaal Franco.

Als we na afloop van de clubavond bij zijn huis terug waren stapte hij pas uit als hij zijn betoog helemaal had afgerond. Je moest vooral niet aan een nieuw onderwerp beginnen als je vlak bij zijn huis was.

Behalve in de interne competitie speelden Ton en ik mee in het derde team van MSV. Dat was handig want ook bij uitwedstrijden kon hij dan met mij meerijden.

Even wachten

Ton speelde altijd heel snel, soms te snel en hij speelde heel agressief. Dat kon heel goed uitpakken of heel slecht, maar meestal was hij vrij snel klaar.

Dat had wel tot gevolg dat hij op mij moest wachten, tot ik klaar was en dat kon wel twaalf uur worden.

Dan ging hij eerst in gesprek met schakers die klaar waren of het barpersoneel en op een gegeven moment kwam hij met zijn jas aan naast mijn bord staan met zo'n gezicht van ben je nou nog niet klaar?

Niet gehoord

Ik deed dan altijd net of ik niets merkte en dan ging hij op een stoel zitten wachten. In het algemeen haalde hij heel behoorlijke resultaten.

Het kwam ook geregeld voor dat de tegenstander remise aanbood, maar dat Ton dat gewoon niet hoorde. Dan speelde hij dus gewoon door zonder te reageren. Dat liep niet altijd goed af.

De laatste jaren speelde Ton in de B-groep, maar hij speelde nog steeds met veel plezier.

Na een TIA was zijn gezondheid danig aangetast en kon hij niet meer thuis wonen. Eerst zat hij in Havelte in een verzorgingstehuis, maar het laatste jaar werd hij verpleegd in de Weyert in Dwingeloo.

Het schaken bij de club hield hiermee ook op. Ton wilde wel graag dat ik hem kwam ophalen om naar de club te gaan, maar ik wist hem ervan te overtuigen, dat hij dan veel te laat bij het tehuis terug zou zijn en dan niet meer naar binnen kon. Dat accepteerde hij zonder morren.

In het verpleeghuis

Ik ging elke week bij hem langs om tegen hem te schaken, want dat kon hij nog wel en ik moest nog steeds uitkijken dat ik niet tegen een flitsende aanval opliep. Eerst ging ik naar het tehuis in Havelte en later naar Dwingeloo.

Eerst speelden wij in de huiskamer van de eenheid waar Ton een kamer had, maar daar hadden we nogal wat overlast van enkele medebewoners.

Een oude man die voortdurend zinnen riep zoals "Daar klopt ook weer helemaal niets van!" en een oude dame, die voortdurend commentaar gaf: "Jullie kunnen helemaal niet dammen!"

Ton werd daar op een gegeven moment zo flauw van dat hij haar dreigde "een emmer water over haar hoofd uit te zullen keren!"

Daarna zijn we maar in de kantine van de Weyert gaan spelen, waar je ook gratis koffie kon krijgen.

Een aantal weken geleden kwam ik bij de Weyert aanlopen en stond net in het tussenhalletje toen ik een heleboel lawaai hoorde.

Bij binnenkomst bleek dat Ton in zijn enthousiasme over mijn komst nogal driest was opgestaan en gestruikeld was.

Vissenkom omgekopt

Bij het ten val komen had hij vervolgens een kom met goudvissen om gekopt, waardoor de inhoud over een oude vrouw was uitgestort, die er als een verzopen kat uitzag en verbijsterd in haar stoel zat.

Nadat iedereen was verkleed en de rotzooi was opgeruimd gingen we toch maar schaken aan de keukentafel, want men wilde hem toch even in de gaten houden.

Dit was overigens niet de vrouw die een emmer water was beloofd.

De vlag is gevallen

De laatste weken was te merken dat het minder met hem ging, hij liep met een rol-lator, was erg moe en kortademig, maar schaken kon en wilde hij nog steeds.

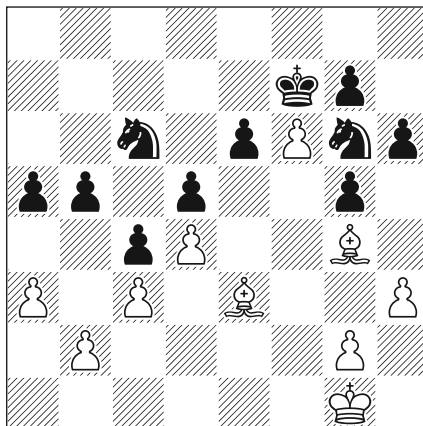
Voor Ton is de vlag gevallen... Ik zal je missen Ton, niet alleen als schaker maar

ook als vriend..

Partijen en partijfragmenten

Onderstaand een aantal fragmenten uit wedstrijden van het derde, uit verslagen, die ik uit oude Nadenkertjes heb gehaald.

Allereerst een fragment uit de wedstrijd MSV 3 tegen VSG 4, die eindigde met een 6-0 overwinning voor ons. Het is oktober 2012.

Er is een eindspel ontstaan met twee lopers voor wit en twee paarden voor zwart. Er volgde:

34...Kxf6

Niet 34...e5 35. Ld7 Pa7 36. a4 bxa4 37. dxe5 Pxe5 38. Lxa4 Pc8 39. Ld4 Pd3 40. Lc6 Ke6 41. Lxd5+ Kxd5 42. f7 en wint.

35. g3 b4 36. Kg2 Pge7 37. h4 Pf5 38. hxg5 hxg5 39. Lc1 bxc3 40. bxc3 e5 41. Lb2 e4 42. Lc1 Pa7 43. Le2 Pb5 44. Lb2 Pe3+ 45. Kf2 Pc2 46. a4 Pba3 47. Ld1 Kf5 48. Ke2 e3 49. Lc1?

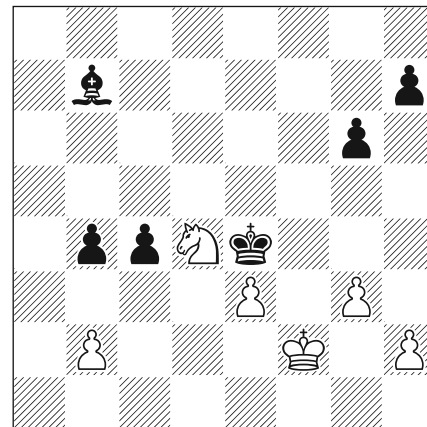
Hier had wit kunnen toeslaan met 49. Lxa3 Pxa3 50. Kxe3 Pb1 51. Lc2+ en wint,

49...Ke4 50. Kf1 Kd3 51. Le2+ Kxc3 en wit gaf op.

Om Ton als zwartspeler te citeren: "een leerzame partij voor de klein-gelovigen, die beweren dat twee lopers altijd twee paarden de baas zijn.

Uit een wedstrijd in Lelystad in maart 2010. Het diagram staat in de volgende kolom.

Ton heeft ook hier zwart. De witte koning zou naar e2 moeten om zijn pion op b2 te ondersteunen. Hij deed echter:

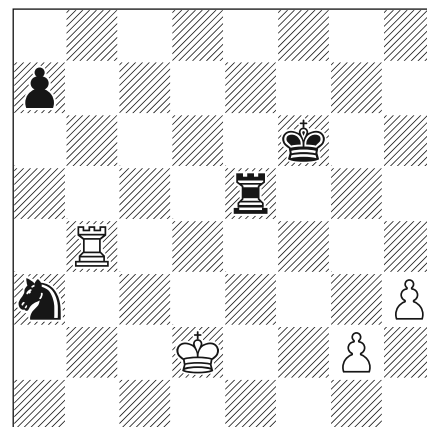

43. Pe6 Er volgde: **43...Kd3.**

Met **44. Pc5+ Kc2 45. Pxb7** veroverde de witspeler wel de zwarte loper op b7, maar hij kan de twee zwarte pionnen niet meer stoppen.

45...Kxb2 46. Pc5 Kc2 47. e4 b3 48. Pa4 c3 49. e5 b2 50. e6 b1D en wit gaf op.

Uit een wedstrijd tegen ZSG 3 in april 2011 komt na een aantal slordigheden van beide kanten de volgende stelling op het bord:

Ton (wederom met zwart) won nu als volgt

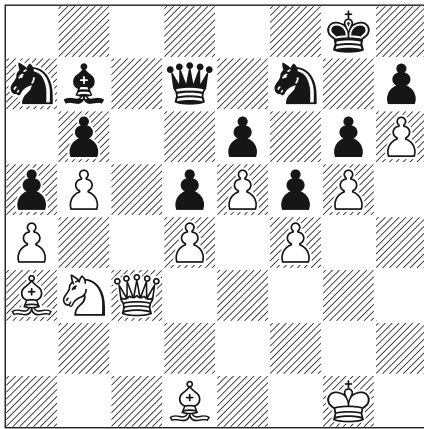
40...Pb5 51. Kd3 a5 52. Ta4 Pd6 53. g4 Kg5 54. Kd4? Tb5?

54...Te4+ wint onmiddellijk.

55. Ta3 Kf4

en wit gaf er de brui aan. Bijvoorbeeld 56. Ta1 Kg3 57. Ta3 + Kh4 58. Te3 Tb4+ 59. Kc5 Pe4+ 60. Kc6 a4 61. Ta3 Kg5 62. Kd5 Pd2 63. Kc5 Tf4 64. Ta2 Pe4+ 65. Kb4 Kf6 66. g5+ (niet 66. Txa4 Pc3+ en wint) 66... Kg6 67. Ta1 Pd6+ 68. Kc5 Pb7+ 69. Kb6 Tb4+ 70. Kc6 Kxg5 en wint.

Uit een wedstrijd tegen Pegasus 2 uit Zwolle in oktober 2010. Zoals gebruikelijk was Ton als eerste klaar.

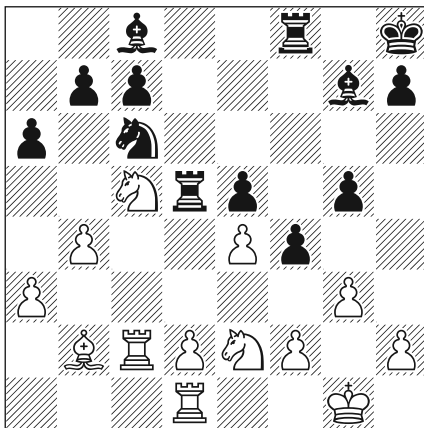

De stelling zag er op het eerste oog erg gesloten uit, vooral zwart had nauwelijks manoeuvreerruimte en zijn lichte stukken konden er nooit meer uitkomen. Zwart bood remise aan, maar Ton hoorde het niet en toen hij het wel hoorde peinsde hij er niet over het aan te nemen.

Er volgde:

30. Pxa5 bxa5 31. Dc5 Dc8 32. De7 Pxb5 33. axb5 La8 34. Df6 en mat volgde

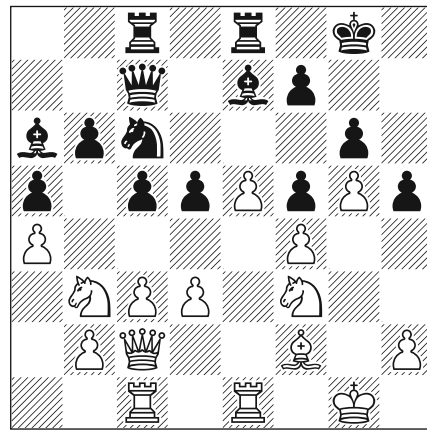
Uit de wedstrijd tegen VSG 3 van oktober 2009.

Na 22. e4 kantelde de partij in Tons voordeel. Hij speelde **22...Td6** en toen kwam **23. Pc3 fxf3 24. hxf3 Pd4 25. Tcc1 b6 26. Pd3 Lg4 27. f3 Pxf3 + 28. Kg2 Txd3 29. Tc2 Pd4** en wit gaf op.

Het volgende fragment is uit een wedstrijd tegen de Combinatie 1 uit maart 2013.

De stelling lijkt vast te zitten, maar niets is minder waar. De cavalerie wordt omgespeeld en daarna wordt de koningsvleugel opgeblazen.

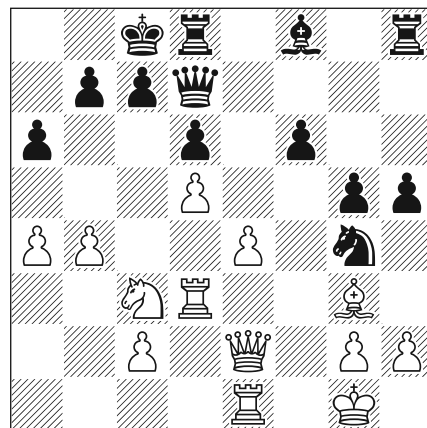

23. d4 c4 24. Pbd2 Pd8 25. Ph4 Dd7 26. Pf1 Tc6 27. Pg3 Lc8 28. De2 Kg7 29. Kh1 Th8 30. Tg1 Tc7 31. Phxf5+ gxf5 32. Pxf5+ Kg6 33. Pf6 Dxa4 34. h4 Lxf6 35. gxf6+ Kh6 36. Tg5 1-0

Uit een wedstrijd tegen Twello uit maart 2015. Ton was toen al bijna 84, maar schaakte nog als een jonge god.

Ton Staarink - Dick v.d. Griendt

1. e4 e5 2. f4 exf4 3. Pf3 Pc6 4. d4 d6 5. Lxf4 Pf6 6. Pc3 Lg4 7. Le2 h6 8. 0-0 De7 9. d5 Lxf3 10. Lxf3 Pe5 11. De2 Pxf3 12. Txf3 a6 13. Te1 0-0-0 14. Te3 Dd7 15. a4 Pg4 16. Td3 g5 17. Lg3 f6 18. b4 h5

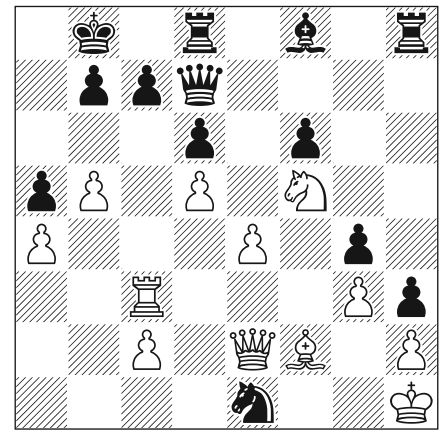
Stelling na 18...h5

Lekker ouderwets Koningsgambiet en dan lekker hakken. Wie is er het eerst?

19. b5 a5 20. Pd1 h4 21. Lf2 Pe5 22. Tc3 Kb8 23. Pe3 h3 24. g3 g4 25. Pf5 Pf3+ 26. Kh1 Pxe1

Niet erg handig gespeeld door zwart. Hij wint weliswaar een kwaliteit, maar raakt wel zijn meest actieve stuk kwijt. Verder heeft hij geen aanknopingspunten voor aanval op de witte koning en zijn de overige stukken niet of nauwelijks ontwikkeld.

Let op hoe snel de witte aanval doorslaat.

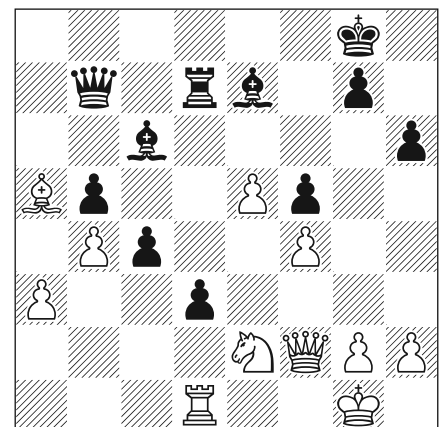
Stelling na 26...Pxe1

27. Dxe1 b6 28. Tc6 Th5 29. Lxb6 cxb6 30. Txb6+ Ka8 31. Dxa5+ 1-0

Tenslotte vond ik in een oud boekje nog een partij van mij tegen Ton in de interne competitie van 2008.

Willem Wijnstok - Ton Staarink

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Pd2 Pf6 4. e5 Pe4 5. Ld3 Pxd2 6. Lxd2 c5 7. c3 cxd4 8. cxd4 Db6 9. Dc2 Pc6 10. Pe2 Lb4 11. 0-0 Ld7 12. Le3 Tc8 13. Db1 h6 14. a3 Le7 15. b4 0-0 16. f4 f5 17. Db2 Pa5 18. Tac1 Pc4 19. Lxc4 Txc4 20. Txc4 dxc4 21. Dc3 Da6 22. Dc1 b5 23. Pc3 Db7 24. Td1 Lc6 25. Dd2 Td8 26. Df2 a5 27. d5 exd5 28. Lb6 Td7 29. Lxa5 d4 30. Pe2?

Stelling na 30. Pe2?

30...d3 31. Pd4 Le4 32. Pe6 Dd5 33. Pc5 Lxc5 34. bxc5 g5 35. Lb4 Tg7 36. Td2 gxf4 37. Dxf4 Lxg2 38. Kf2 Le4 39. Ke3 Tg4 40. Dxh6 f4+ 41. Kf2 Dd4+ 0-1